

Η ομιλία του π. Φιλοκτήμονα Αυγουστινάκη για τη Σφαγή των Πατέρων

/ [Ιερές Μονές](#)

Διαβάστε την ομιλία του Αιδεσιμολ. Πρωτ. Φιλοκτήμονος Αυγουστινάκη κατά την Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στο Καθολικό της Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Ακρωτηριανής και Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου Τοπλού το Σάββατο 26 Ιουνίου 2021 για τους επετειακούς εορτασμούς 200 χρόνων από τη σφαγή των Πατέρων της Μονής.

«Έτος από το Χ 1821 εν μηνί Ιουνίου 27 Σαβάτω ήλθε οργή παρά Κυρίου εξ ιμών αμαρτιών κε σικόσαν κεφάλι οι αγαρινί και εκάμαν εματοχισείαν πολύ κε εκοψαν ρομιούς πολλούς αιχμαλοτισαν το μοναστήρι καε εθανατόσαν ανθρώπους 24 με τα μετόχια και οι λοιποί έφυγαν οσι πορεσαν από τα παραθυρα και έκοψαν και τον μητροπολίτι με πολλούς Χριστιανούς και Θεός να καμη έλεος».

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτη Ιεραπύτνης και Σητείας κ.κ. Κύριλλε,

Πανοσιολογιώτατε Άγιε Καθηγούμενε της Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Ακρωτηριανής και Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου Τοπλού Σητείας,

Πανοσιώτατε σεπτέ Γέροντα Άγιε Προηγούμενε,

Εντιμώτατε κ. Υπουργέ Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Εκπρόσωπε του Προέδρου της Ελληνικής Κυβερνήσεως,

Αξιότιμε κύριε Περιφερειάρχα Κρήτης,

Εντιμώτατοι εκπρόσωποι των πολιτειακών και τοπικών Αρχών, των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας,

Σεβαστοί Πατέρες και εν Χριστώ Αδελφοί,

Η παραπάνω «ενθύμησις» είναι καταγραμμένη με πόνο και δάκρυ σ' ένα παλαιό Μηναίο του Ιουνίου του έτους 1745 κατάστικτο από κεριά και τα σημάδια της φθοράς λόγω της πολυχρόνιας λειτουργικής χρήσης, ολοζώντανο κειμήλιο της ιερής και μαρτυρικής παράδοσης αυτού του περιώνυμου καστρομονάστηρου της ανατολικής εσχατίας της Κρήτης.

Ο ιστορικός Εμμανουήλ Αγγελάκης στα «Σητειακά» καταχωρεί και μια άλλη σχετική «ενθύμηση» με χρονολογία 1811 Σεπτεμβρίου 19, η οποία σώζεται σ' ένα άλλο χειρόγραφο Πατερικό βιβλίο της Μονής:

«Εις τις ημέρες του βασιλέως Μαχμούτ ήτον τις έπαρχος εις την Κρήτην Μπεκήρ πασάς· εις τις ημέρες αυτές ήτον ένα μοναστήριον ονομαζόμενον Κυρία Ακρωτηριανή και εσυνέβη ένας πειρασμός μεγάλος· εις τούτο το μοναστήριον ήτον τις αγαρηνός αγγείον του διαβόλου και εφόνευσε τον ηγούμενον Κερεμίαν (Ιερεμίαν) ονόματι και απέθανε και εγένηκε μεθ' εαυτόν έτερος ονόματι Ζαχαρίας Κορνάρος και εις αυτού τις ημέρες έτυχε και επήγεν αυτός ο φονέας εις αυτό το μοναστήρι, διά να φονεύση και όλους και να κουρσέψη το Μοναστήρι, όμως Θεού παραχώρησις έτυχε και ήτονε και έτερος αγαρηνός και εθανάτωσε τον φονέα εκείνον διά να πληρωθή ο λόγος του Χριστού, όπου είπε “ο λαβών μάχαιραν, μαχαίρα αποθανείται”. Πλην εσυνέβη μεγάλη αδικία εις το Μοναστήρι και εσηκώθησαν οι γιανίτσαροι όλοι και επήγαν να κάψουν το Μοναστήρι, έτερα δε και η μητέρα του επήγαν εις τον πασάν και εσήκωσαν τον Σιλιχτάρην του Πασά και ετέρους οκτώ πασαλίδες και με γιανιτσάρους πολλούς επήγαν εις το Μοναστήρι και εκάθισαν έως τριάκοντα ημέρες. Και ποιος ημπορεί να διηγηθεί τις αδικίες που έκαμαν. Έτεροι δε επήραν τον Ηγούμενον και τους λοιπούς πατέρας και τους επήγαν εις τον Πασάν και τους έβαλαν εις τα τομουρούκια και έκαμαν εκεί μέσα εις την φυλακήν πεντήκοντα μέρες. Και τι τύρρανα έπαθον, μόνον ο Θεός γνωρίζει· πλην ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός και η Κυρία Θεοτόκος, όπου καρτερούν την μετάνοιάν μας ένευσαν εις την καρδίαν των αγάδων και εμεσίτευσαν εις τον πασάν και μας έβγαλεν απ' την βρωμερήν εκείνην φυλακήν που επήγαμεν πάλι εις το Μοναστήρι.

Πλην εβγήκε το μοναστήρι από πενήντα πουγγιά παράδες, χωρίς τα επίλοιπα πράγματα, οπού επήραν του Μοναστηριού. Πλην γλώσσα ανθρώπων ουδενός δεν ημπορεί να καταλάβη την αδικίαν και την συμφοράν του πτωχού αυτού

Μοναστηρίου και την τυραννίαν των ταλειπόρων καλογήρων και λοιπών Χριστιανών... Αυτό εσυνέβη εις τας ημέρας καμού Ζαχαρίου Ιερομονάχου, εκ του μεγάλου Αγγελικού σχήματος και όποιος είναι Χριστιανός ας μου συγχωρέσει».

Και οι δυο αυτές «ενθυμήσεις», που αφορούν το Μέγα τούτο Μοναστήρι του Τοπλού, εκτυλίσσουν σήμερα ενώπιόν μας δυο μόνο σελίδες από τη «θεικιά και όλη αίματα», όπως θάλεγε ο εθνικός μας ποιητής, ιστορία αυτού του ευλογημένου τόπου. Και οι «ενθυμήσεις» έγιναν Συναξάρι και το Συναξάρι δεν είναι άλλο παρά η «μικρά ζύμη ειλικρινείας και αληθείας» (Α΄ Κορ. 5,7), ήτις όλον το φύραμα ζυμοί», το δυνατό προζύμι, που ζυμώνει όλη τη ζωή μας μεταβάλλοντάς την σε «άρτον ηδύν» της Βασιλείας του Θεού.

Σεμνύνεται και αγάλλεται το ιερό τούτο παλλάδιο της Κυρίας Ακρωτηριανής και όλη η Τοπική Εκκλησία καθώς στο Συναξάρι της σημερινής ημέρας, στη χορεία «των Αγίων ενδόξων Νεομαρτύρων Ιεραρχών Γερασίμου Κρήτης, Κνωσού Νεοφύτου, Χερρονήσου Ιωακείμ, Λάμπης Ιεροθέου, Πέτρας Ιωακείμ, Ρεθύμνης Γερασίμου, Κυδωνίας Καλλινίκου, Κισάμου Μελχισεδέκ, Διοπόλεως Καλλινίκου και των συν αυτοίς αθλησάντων κληρικών και λαϊκών εν έτεσιν 1821 και 1822», τους οποίους κατέταξε στο Αγιολόγιο της Εκκλησίας η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου εν έτει 2000 από Χριστού, συμπεριλαμβάνεται και ο Επίσκοπος Σητείας Ζαχαρίας, σφαιασθείς μετά των άλλων Ιεραρχών της Κρήτης στο Μεγάλο Κάστρο, οι προληφθέντες Μοναχοί του Ιερού τούτου Σεμνείου σφαιασθέντες στη θολωτή εξωτερική είσοδο της Μονής την καλουμένη «Πόρτα της Λότζας», καθώς και πλείστοι άλλοι Μοναχοί και Μοναχές, πρόκριτοι και λαϊκοί από τα Μονύδρια και τα χωριά των Επαρχιών Ιεράς και Σητείας.

«Αρετής και ανδρείας ακροθίνια» οι Νεομάρτυρες της Κρήτης, «σφάγια ιερά και άμωμα», που θυσιάστηκαν για «του Χριστού την πίστη την αγία και της πατρίδος την ελευθερία», «λευκάναντες ως χιόνα τας εαυτών ψυχάς τοις οικείοις αίμασι λελουμένοι», «την γην της Κρήτης πορφυρώσαντες και της ελευθερίας το δένδρον ποτίσαντες», «στηρίξαντες ούτω κατά τους δυσχειμαίρους εκείνους καιρούς τους Ορθόδοξους Κρήτας Χριστιανούς εις εμμονήν εις την Ορθόδοξον ημών πίστιν και τοιουτοπτρόπως διατηρήσαντες αυτήν και τον περιούσιον αυτής λαόν μέχρις σήμερα εν αυτή», καθώς διαλαμβάνει η Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη της Αγιοκατάταξης.

Το αίμα των Νεομαρτύρων της λεβεντογέννας Κρήτης «καθείλε των τυράννων την οφρύν και την υψάχενον αυτών κακίαν» και επότισε το δένδρο της ελευθερίας του γένους των Ρωμηών, τα δε «οστά αυτών ως βοτάνη ανέτειλλαν» και έθρεψαν τα λογικά πρόβατα της ποιμνης του Χριστού.

«Το γνωρίζουμε όλοι πως είναι ζυμωμένο με το αίμα, το χρώμα και το ψωμί της Κρήτης» γράφει ο μακαριστός παππούς Ειρηναίος Γαλανάκης, Μητροπολίτης Κισιάμου και Σελίνου, «με το αίμα μεγάλων και ταπεινών παιδιών της λαϊκών και κληρικών, ανδρών και γυναικών, όμως το αίμα αυτό ανέβλυσε από τον κρουνό μιας πίστης, που έστησε τρόπαια ηρωϊσμού και θυσίας στα κάστρα όλου του νησιού και μας χάρισε τη λευτεριά και τη δόξα. Μιας πίστης που φλόγισε τις ψυχές κι έκανε τους «αντρειωμένους» των θρύλων και των τραγουδιών μας. Μιας πίστης που 'κανε θούριο και παιάνα της το "Ελευθερία ή θάνατος" και τοποθέτησε το πνεύμα και την ιδέα ψηλότερα από την ύλη. Μιας πίστης, που σήκωσε τον απλό άνθρωπο, τον ζευγά και το βοσκό και τον έκανε υπεράνθρωπο, ήρωα και μάρτυρα».

«Ο Σταυρός του Γολγοθά καθαγίασε το θάνατο και ύψωσε το μαρτύριο και τη θυσία στην ανώτερη βαθμίδα των αξιών της ζωής. Από τη στιγμή που ο Χριστός σταυρώθηκε στο Γολγοθά ο θάνατος για τα μεγάλα ιδεώδη γίνεται τίμιος και ιερός και τα θύματα του στεφανώνονται όχι πια με τον κότινο του Ολυμπιονίκη αλλά με το φωτοστέφανο της αιώνιας δόξας. Η ανδρεία της θυσίας εισάγεται σαν νέο στοιχείο ηρωϊσμού στον κόσμο και οι μάρτυρες της χριστιανικής Εκκλησίας καθαγιάζουν τη γη με τα τρόπαια και τα μαρτύριά τους» («Ο Χριστός σημάδεψε την Κρήτη»).

Έτσι σε όλη την περίοδο της μακραίωνης δουλείας του γένους το αίμα, που χύθηκε για του «Χριστού την πίστη την αγία και της πατρίδος την ελευθερία» ενώθηκε με το Αίμα του Γολγοθά και ο σταυρός της πονεμένης Ρωμηωσύνης έγινε ένα με τον Σταυρό του Χριστού, ενώ η «ταλαιπωρία των φτωχών και ο στεναγμός των πενήτων» του λαού βρήκαν τέλεια την έκφρασή τους στο χαρμολύπειο πρόσωπο της Κυράς Παναγιάς, εδώ στο Μοναστήρι της Κυράς Ακρωτηριανής, της Αμιάντου που αιώνες τώρα «ιστορημένη από φως και άνθη, ζωγραφισμένη από χείρας ευσεβείας, η Κεχαριτωμένη, μάνα της μάνας μας, η γλυκύτατη μορφή, Παναγία η Γλυκοσιωπούσα, σκέπη, αρετή και προστάτις μας, καταφυγή των δάκρυων ημερών μας», όπως λέει ο ποιητής, βρίσκεται όρθια στο ταπεινό μα κομψό θρονί του τέμπλου της φορτωμένη με το βάρος της αιμορροούσης ιστορίας του Σεμνείου Της και με την αποσταμένη ελπίδα των αφιερωμένων τέκνων της, που τη θέρριε το ακοίμητο καντήλι της, το αναμμένο με το λάδι, και το δάκρυ τους. Πίσω της, πάνω στο ξύλο της εικόνας σε σκαλιστά ανοίγματα, οι Πατέρες της Μονής, μετά τη Μοναχική τους κουρά, σφράγιζαν με αγνό μελισσοκέρι τις τρίχες της κεφαλής τους, σύμβολο και τούτο, πως τάχθηκαν «άχρι θανάτου» να την υπηρετούν με χριστομίμητη υπακοή και τέλεια αυταπάρνηση. Ήξεραν ερχόμενοι εδώ, πως ήλθαν για να πεθάνουν. «Αληθής φιλοσοφία η του θανάτου μελέτη εστι» έβλεπαν χαραγμένο στο ανώφλι ενός παραθυριού. Μελέτη του θανάτου δεν είναι μόνο να

συνειδητοποιείς τη θνητότητα της φύσης σου μα και να γυμνάζεσαι πνευματικά, ώστε όχι μόνο να υπερβαίνεις το φόβο του θανάτου, αλλά και να τον ποθείς, «ίνα κόσμου σε θάττον χωρίσαι και προς τον ποθούμενον παραπέμψαι Χριστόν». Όποιος υπερβαίνει το φόβο του θανάτου είναι δόκιμος αγωνιστής. Όποιος τον ποθεί για να ενωθεί «θάττον» με τον Νυμφίο του Χριστό είναι άγιος. «Αεί γαρ ημείς οι ζώντες εις θάνατον παραδιδόμεθα διά Ιησούν, ίνα και η ζωή του Χριστού φανερωθή εν τη θνητή σαρκί ημών» (Β΄ Κορ. 4,11). Οι αληθινοί Μοναχοί πεθαίνουν κάθε μέρα με την εκκοπή του θελήματός τους και την εν Χριστώ αγία υπακοή και όσο πεθαίνει ο παλαιός άνθρωπος τόσο φανερώνεται μέσα τους η ζωή του Χριστού. Αυτή η φανέρωση της ζωής του Χριστού διώχνει από την καρδιά σου τον φόβο και τη δειλία. Σου χαρίζει τόλμη και ηρωισμό, ανδρεία και γενναιότητα. Και τότε παίζεις παλληκαρίσια με τον θάνατο στ' αλώνια της ζωής και τον περιγελάς! «Που σου θάνατε το κέντρον; Που σου, Άδη, το νίκος; Ανέστη Χριστός και συ καταβέβλησαι. Ανέστη Χριστός ... και ζωή πολιτεύται», γιατί είσαι πλέον πεπεισμένος με μια έσωθεν μαρτυρία, πως «το πολίτευμα ημών εν ουρανοίς υπάρχει» και πως «ος αν θέλη την ψυχήν (την ζωήν) αυτού σώσαι, απολέση αυτήν· ος δ' αν απολέση την ψυχήν (την ζωήν) αυτού ένεκεν εμού, ούτος σώσει αυτήν» (Λουκ. 9,24).

Λοιπόν φτάνεις και συ να αναφωνείς μαζί με τον Απόστολο Παύλο: «τις ημάς χωρίση από της αγάπης του Χριστού; Θλίψις ή στενοχωρία ή διωγμός ή λιμός ή γυμνότης ή κίνδυνος ή μάχαιρα; Καθώς γέγραπται ότι ένεκά σου θανατούμεθα όλην την ημέραν· ελογίσθημεν ως πρόβατα σφαγής· αλλ' εν τούτοις πάσιν υπερνικώμεν διά του αγαπήσαντος ημάς· πέπεισμαι γαρ ότι ούτε θάνατος ούτε ζωή ούτε άγγελοι ούτε αρχαί ούτε δυνάμεις ούτε ενεστώτα ούτε μέλλοντα ούτε ύψωμα ούτε βάθος ούτε τις κτίσις ετέρα δυνήσεται ημάς χωρίσαι από της αγάπης του Θεού της εν Χριστώ Ιησού τω Κυρίω ημών» (Ρωμ. 8,35-39).

Να γιατί ο τόπος αυτός γέννησε ήρωες και αγίους. Γιατί η αγιότητα θέλει φιλότιμο και το φιλότιμο είναι λεβεντιά που προϋποθέτει αυταπάρνηση, αρχοντιά, αυτοθυσία, ανδρείο φρόνημα και ηρωισμό. «Θέλει τόλμη και αρετή η ελευθερία»! Κι αυτό το ήθος το μεταγγίζει στο λαό μας ως άγιο αίμα, ως αγία τροφή και ως «ύδωρ ζων» μέσα από τα ακένωτα αμπάρια της η Κιβωτός του γένους μας Ορθόδοξη Εκκλησία. Ξέρει εκείνη πως να μυεί τα παιδιά της από πολύ μικρά στην αρετή και στην τόλμη με το «Κρυφό σχολειό» της και τα ιερά γράμματά της, με την αγία Τράπεζα και τη Θεία Λειτουργία της, με το χρυσό Ευαγγέλιο και «τ' ακτινοδεμένο Δισκοπότηρό» της, με τη γλώσσα της και την υμνολογία της, με τις περίπυστες εικόνες της και τα χαριτόβρυτα λείψανά της, με το Ψαλτήρι και το Οκτωήχι της, με το ακοίμητο καντήλι της και το ευωδιαστό λιβάνι της, με τους Πατέρες και τους αγίους της, με τους λεβεντομάρτυρες και τους αντρειωμένους ήρωές της σε κάθε στίβο της ζωής. Παράδοση Ορθόδοξη και Έλληνική-Ρωμαίικη,

που στάθηκε η φύτρα όλων των αξιών και όλων των πνευματικών αξιών και των υψηλών ιδανικών του γένους μας. Πολιτισμός Θεανθρώπινος, φιλόθεος και φιλόανθρωπος, που σμίλεψε βαθιά και ανεξίτηλα την αυτοσυνειδησία μας και την ταυτότητά μας. Ένας πολιτισμός «όμορφος και παράξενος» που μυστικά και αναγωγικά σχετίζεται με τα αρχέγονα προϊόντα ετούτης της Μονής «τον σίτον, τον οίνον και το έλαιον», τελείως διαφορετικός από τον πολιτισμό της coca-cola, καθώς έλεγε ο Καθηγητής Ανδρόνικος, που έφερε στο φως τους θησαυρούς της Βεργίνας.

Και ιδού σήμερα, Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα, άγιε Καθηγούμενε, άγιε Προηγούμενε, σεβαστοί Πατέρες, εντιμώτατοι Αρχοντες και αγαπητοί εν Χριστώ Αδελφοί, 200 χρόνια μετά την Επανάσταση του 1821 και την σφαγή των Πατέρων της Μονής, ατενίζομε με ιερό δέος και περισσή ευλάβεια το κυματίζον υπερήφανα ενώπιόν μας κυανόλευκο λάβαρο των Κρητικών Επαναστάσεων, ακριβές αντίγραφο εκείνου του παλαιού κειμηλίου, που φυλάσσεται στο Μουσείο της Μονής φέρον στο μέσο τον Σταυρό και την ολοκέντητη - ομορφοπλουμισμένη μορφή της Κυρίας Ακρωτηριανής. Ενωτιζόμαστε μυστικά τη λεοντόκαρδη ιαχή των αγωνιστών, που το ύψωσαν και το κράτησαν, «ελευθερία ή θάνατος» και κάπως θαρρώ πως κοκκινίζομε από ντροπή καθώς, όντας σκλαβωμένοι σε ξένα ήθη και πολυώνυμα αφεντικά, που επιβάλλει η «νέα τάξη πραγμάτων» μέσα στο πνεύμα της παγκοσμιοποίησης, δε νοιώθομε και τόσο πρόθυμοι να προβάλλομε και να αγωνιζόμαστε για τις ακατάλυτες αρχές και τις αιώνιες αξίες της Ρωμαϊκής φυλής μας: Θρησκεία, πατρίδα, οικογένεια, ελευθερία, ανδρεία, τόλμη, αρετή και φιλότιμο. Μιλάς σήμερα για πίστη και χλευάζεσαι. Είσαι φιλόπατρις και σε αποκαλούν εθνικιστή. Τραγουδάς με τον Ελύτη «όμορφη και παράξενη πατρίδα ωσάν αυτή που μούλαχε δεν είδα... στήνει στη γη καράβι, κήπο στα νερά» και κάποιοι σίγουρα θα πουν: «Είσαι ρατσιστής»!

Στεκόμαστε με ιερή συγκίνηση μπροστά σε τούτη την επιτύμβια στήλη, «σήμα» και «στηλογραφία» των ιερών και των Οσίων αυτής της Θεοτοκοσκεπάστης και Αποστολοσκεπάστης Μονής, που «εκαινούργησε Κύριλλος ο Ιεραπύτνης και Σητείας ευλογία κλεινού Πατριάρχου ημών Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίου» και αναμετρώντας τις αιματοβαμμένες σελίδες της ιστορίας της ανακαλούμε στη μνήμη μας από την αιώνια μνήμη του Θεού τους ευκλείς εκείνους «άνδρας, τους κοσμηθέντας αρεταίς πλείσταις εν τε ορθοδόξω πίστει και πατρίδι, ξίφει τε και φυλακαίς τελειωθέντας εν τοις του έθνους ημών αγώσιν»: «Τους σφαιγιασθέντας υπό των Τούρκων Ζαχαρία Επίσκοπο Σητείας εν Μεγάλω Κάστρω, Ιερεμίαν και Ζαχαρίαν τους Ηγουμένους και ετέρους συν αυτοίς δεκατρείς Μοναχούς», τον Ιεροδιάκονο Άνθιμο Μαρκαντωνάκη, εθνικό ήρωα και φλογερό επαναστάτη των ύστερων χρόνων της Τουρκικής κυριαρχίας και τους «εκτελεσθέντας υπό των Ναζί

Γεννάδιον Ηγούμενον, Καλλίνικον Ιερομόναχον και Ευμένιον Μοναχόν», ενώπιον των ιερών οστών των οποίων με περηφάνεια και συγκίνηση υποκλινόμαστε.

Κάπου εκεί στο πεζούλι του ανεμόμυλου ατενίζω με τα μάτια των παιδικών μου αναμνήσεων και μια άλλη βιβλική μορφή με την κατάλευκη γενειάδα του και το χιλιοπαλωμένο-ξεβαμμένο αντερί του ν' ατενίζει σα βιγλάτορας το ηλιοβασίλεμα στη δύση προσμένοντας γαλήνια την ανατολή του ανεσπέρου φωτός. Ο λόγος για τον ταπεινό και άκακο Ιερομόναχο Χρύσανθο Κατσουλογιαννάκη που έχυσε κι αυτός θυσιαστικά το αίμα της καρδιάς του για την αγάπη των λεπρών.

Μονή Τοπλού, το Μέγα Μοναστήρι! Ματοβαμμένο σταυροπήγιο τα θεμέλιά της! Κάστρο οχυρό της πίστεως και της πατρίδος! Φρούριο απόρθητο των ιερών και των οσίων του γένους μας και της φυλής μας! Προμαχώνας πνευματικός και σύμβολο αντίστασης προς καθετί που επιβουλεύεται το μέγα αγαθό της ζωής και της ελευθερίας του ανθρώπου! Φάρος αιλαμπής, που θα σηματοδοτεί πάντοτε σ' όλες τις νεώτερες γεννιές το χρέος της ευθύνης για τη φύλαξη της παράδοσης και της παρακαταθήκης των Πατέρων μας!

Είθε η Κυρία Ακρωτηριανή, το όντως «Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδος», όπως χαριτωμένα την αποκαλεί ο Όσιος Νικόδημος στο Θεοτοκάριο να «θεριεύει» και σε τούτους τους δυσχείμερους καιρούς με την ακοίμητη πρεσβεία της την αποσταμένη ελπίδα του πολυειδώς και πολυτρόπως σκλαβωμένου και απεγνωσμένου λαού μας. Αμήν.